

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 327/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koulujen kännykkäkiellon yhdenvertaisesta toteutumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koponen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 327/2025 vp:

Miten opetusministeri aikoo varmistaa, että koulujen kännykkäkielto toteutuu yhdenvertaisesti kaikissa kouluissa koko maassa, ja aikooko hallitus tuoda eduskuntaan esityksen, jossa kännykkäkielto ulotetaan pakolliseksi myös välitunneille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka perusopetuslain 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä (perusopetuslaki 29.4 §)

Muulloin kuin oppitunnilla opetuksen järjestäjän on määrättävä järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunnilla sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. (perusopetuslaki 29.5 §).

Järjestyssääntöjen laatiminen ei enää ole kouluille vapaaehtoista, vaan velvoittavaa. Järjestyssäännöt mahdollistavat sen, että koulut voivat ottaa huomioon niissä paikalliset tarpeensa. Järjestyssääntöjen laatimisen prosessi tukee oppilaiden osallisuutta ja sitoutumista niihin. Järjestyssääntöjen laatimisessa tulee kuulla oppilaskuntaa.

Esitys oli perustuslakivaliokunnan käsittelyssä. Perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa esityksestä (PeVL 6/2025 vp). Perustuslakivaliokunta ei nähnyt perus- ja ihmisoikeuksien kannalta estettä sille, että opetuksen järjestäjä määrää järjestyssäännöissään puhelimen ja muun mobiililaitteen käytöstä muuna aikana kuin oppitunnilla. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että:

”Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetussa sääntelyssä ei ole kyse perusoikeuksia rajoittavasta tai niihin puuttuvasta sääntelystä. Lisäksi valiokunnan mielestä on selvää, ettei perusoikeussuojaa edes nauti sellainen oppimistarkoitukseen tai terveydenhoitoon liittymätön mobiililaitteiden käyttö, joka häiritsee opetusta tai oppimista. Myöskään sääntely mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla ei muodostu ongelmalliseksi.”

Käsitellessään esitystä sivistysvaliokunta piti tarkoituksenmukaisena, että puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytöstä muulloin kuin oppitunneilla määrätään oppilaitosten järjestyssäännöissä.

Sivistysvaliokunta totesi mietinnössään (valiokunnan mietintö SiVM 3/2025 vp):

”Hallituksen esityksessä on myös kirjattu yhtenä toteuttamisvaihtoehtona mobiililaitteiden täyskiellon säätäminen koko koulupäivän ajaksi. Tämä vaihtoehto yhdenmukaistaisi oppilaitosten käytäntöjä entisestään, mutta samalla se sulkisi pois mahdollisuudet huomioida oppilaitosten erilaiset tilanteet ja tarpeet mobiililaitteiden käytön sääntelyssä. Sivistysvaliokunta pitää tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena, että lakiin lisätään säännökset mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta oppituntien aikana ja että käytöstä muulloin kuin oppitunneilla määrätään oppilaitosten järjestyssäännöissä. Hallituksen esityksessä todetun mukaisesti ”muu kuin oppitunti” käsittää mm. välitunnin, ruokailun ja esimerkiksi siirtymiset paikasta toiseen.”

Lisäksi sivistysvaliokunta piti tärkeänä, että hallituksen esityksessä selostettujen ulkomaiden lainsäädännössä toteutettujen rajoitusten vaikutuksista ja niistä tehdyistä johtopäätöksistä saada tarkempaa tietoa. Tämän vuoksi valiokunta antoi lausuman (Eduskunnan vastaus EY 42/2025 vp — HE 212/2024 vp):

”Eduskunta edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö tekee selvityksen mobiililaitteiden käyttöä koskevien rajoitusten vaikutuksista Suomessa ja ulkomailla vuoden 2026 loppuun mennessä sekä ryhtyy tarvittaessa jatkotoimenpiteisiin selvityksen pohjalta.”

Laki puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä on ollut voimassa noin kaksi kuukautta. Opetus- ja kulttuuriministeriössä on aloitettu valmistelu sivistysvaliokunnan edellyttämää selvitystä varten mobiililaitteiden käyttöä koskevien rajoitusten vaikutuksista. On tärkeää, että saadaan kattavaa ja riittävästi tietoa mm. järjestyssääntöjen ja lainsäädännön toimivuudesta puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamisessa. Tämän vuoksi tässä vaiheessa lainsäädäntömuutostarpeiden arvioiminen on ennenaikaista.

Helsingissä 23.10.2025

Opetusministeri Anders Adlercreutz

VN/30642/2025-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: